מאי לאו דלא בעל? לא, דבעל, אי דבעל מאי טעמא דשמואל? קסבר כל הבועל על דעת קדושין הראשונים הוא בועל, והא פליגי בה חדא זימנא דאתמר *קדשה על תנאי וכנסה סתם: רב אמר צריכה הימנו גט ושמואל אמר אינה צריכה הימנו גט רב אמר צריכה הימנו גט כיון דנסבה אחולי אחליה לתנאיה ושמואל אמר אינה צריכה הימנו גט כל הבועל על דעת קדושין הראשונים הוא בועל צריכא (א) דאי איתמר ההיא בההיא קאמר רב משום דאיכא תנאה וכיון דבעל אחליה לתנאיה אבל בהא אימא מודה ליה לשמואל ואי איתמר בהא בהך קאמר שמואל אבל בהך אימא מודה ליה לרב, צריכא. אמר רב כי בעל אין, אי לא בעל, לא. והא ההיא עובדא דהוה בנרש ואיקדישה כשהיא קטנה וגדלה ואותביה אבי כורסייא ואתא אחרינא וחטפה מיניה ורב ברונא ורב חננאל תלמידי דרב הוו התם ולא הצריכוה גיטא מבתרא? אמר רב פפא בנרש מינסב נסיבי והדר מותבי אבי כורסייא. רב אשי אמר הוא עשה *שלא כהוגן לפיכך עשו בו שלא כהוגן ואפקעינהו רבנן לקידושי מיניה. אמר ליה רבינא לרב אשי *תינח דקדיש בכספא, קדיש בביאה מאי? שויוה רבנן לבעילתו בעילת זנות. אמר רב יהודה אמר שמואל *הלכה כרבי אליעזר וכן אמר רבי אלעזר הלכה כרבי אליעזר:

מתני׳ *מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת, ביאתה או חליצתה של אחת מהם פוטרת צרתה, וכן שתי חרשות. קטנה וחרשת אין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה. פקחת וחרשת ביאת הפקחת פוטרת החרשת ואין ביאת החרשת פוטרת את הפקחת. גדולה וקטנה ביאת הגדולה פוטרת הקטנה ואין ביאת הקטנה פוטרת הגדולה:

גמ׳ וחרשת בת חליצה היא והתנן *חרש שנחלץ, וחרשת שחלצה, והחולצת מן הקטן חליצתה פסולה? אמר רב גידל אמר רב אביאה, רבא אמר אפילו תימא אחליצה כאן בחרשת מעיקרא כאן בפקחת ואחר כך נתחרשה: חרשת מעיקרא כי היכי דעל הבי נפק, פקחת ואחר כך נתחרשה לא, דמעכבא בה קריה. איתיביה אביי וחרשת מעיקרא בת חליצה היא והתנן* שני אחין אחד פקח ואחד חרש נשואין לשתי נכריות אחת פקחת ואחת חרשת: מת חרש בעל חרשת מה יעשה פקח בעל פקחת כונס ואם רצה להוציא יוציא, מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל חרשת כונס ואינו מוציא לעולם. מאי לאו בחרשת מעיקרא וקתני כונס אין חולץ

רש"י

מאי לאו דלא בעל · ראשון משגדלה וקאמר רב אינה צריכה גט משני דחלו קידושין הראשונים כשגדלה: **כשבעל** · לפיכך אינה צריכה גט משני דבעילה שבעל הראשון משגדלה סתמא לשם קדושין נתכוון דיודע היה שאין קידושי קטנה כלום: **על תנאי** · שאין עליה נדרים או מומין: **וכנסה סתם** · ואח"כ נמצאו עליה נדרים צריכה גט דביאה לשם קידושין הואי, דיודע היה שאין קידושין הראשונים כלום: ה"ג צריכא דאי איתמר בהא בהא קאמר *רב משום דליכא תנאי והכי איתא בכתובות פ' המדיר (דף עג:): **דאי איתמר בהא** · גבי קטנה שלא מיאנה בהא קאמר רב דאסיק אדעתי׳ לבעול לשם קידושין משגדלה משום דליכא תנאה אין פסול קידושין הראשונים משום תנאי אלא משום קטנות ואדם יודע שאין קידושין הראשונים כלום וחזר ובעל לשם קידושין: **אבל בההיא** · דאיכא תנאי אימא מודה לשמואל דאדעתא דתנאי בעיל כסבור שאין עליה נדרים וקיימא תנאי שביניהן: **אבי כורסייא** · באפריון וקס"ד כשאר חופות שעדיין לא בעלה ואפ"ה לא הצריכוה גיטא מבתרא אלמא חלו קדושי קמאי: **מינסב נסבי** · ונתקדשה בבעילה משגדלה: **וקא אפקעינהו לקידושין מיניה** · דכל דמקדש תולה בדעת חכמים הוא דהא "כדת משה וישראל" קאמרינן ורבנן אמרי דחוטף אשה מבעלה לא ניהוי קידושין: **תינח דקדיש בכספא** · איכא למימר דאפקעינהו לקידושין ושוו נעות מתנה דהפקר ב"ד היה הפקר: **קדיש בביאה** · מאי הפקר ב"ד איכא למימר: **שויוה לבעילתו בעילת זנות** · והוא בדעתם תלה: **כר׳ אליעזר** · דמלמדין הקטנה למאן: **מתני׳** · **שתי יתומות** · נכריות: **או חליצתה** · לאחר שהגדיל: **קטנה וחרשת** · לא ידעינן בהי ניחא ליה והי חשיבה אשתו טפי: **גמ׳ וחרשת בת חליצה היא** · דקתני מתניתין "וכן שתי חרשות": **כי היכי דעל** · לבעל הראשון שכנסה ברמיזה הכי נמי נפיק מיבם ברמיזה: **נשואין שתי נכריות** · פקחת לפקח וחרשת לחרש: **כונס** · שאינה בת חליצה משום קרייה אלא כונסה ואם רצה להוציאה אח"כ מוציאה בגט שכשם שנכנסה ברמיזה כך תצא ברמיזה ולא צריכה חליצה: **כונס ואין מוציאה לעולם** · שאין גיטו מפקיע קידושי אחיו פקח שהזקיקה לו ליבום:

תוספות

קסבר שמואל כל הבועל על דעת קידושין הראשונים הוא בועל · וא"ת לשמואל דלית ליה דקדושין גדלי בהדה מ"ט דר"ג ולעיל בריש פ"ב (דף יח·) משמע דשמואל אית ליה מילתא דר"ג דפריך אמילתיה ואי אין זיקה תיבטל דהא אמר ר"ג כו' וי"ל דלשמואל נ"ע דמיירי (ב) כדמפרש בהדיא שבועל לשם קידושין ועוד אור"י דהתם כיון דיבמתו ואשתו שהיתה לפניו אפילו בסתמא בועל לשם קידושין כדי לדחות יבמתו ממנו דבאשתו ניחא ליה מיבמתו ומיהו קשה דתיקשה לשמואל מדרבנן דרבי אליעזר כשהחזירה כשהיא קטנה וגדלה אלמא דמסתמא בועל לשם קידושין דליכא למימר דאיירי כשפירש שבועל לשם קידושין דא"כ היכי פריך מיניה בהמדיר (כתובות דף עג: ושם) *לרב אלא ע"כ כשבועל סתם ולא מצי לאוקומי כשפירש דא"כ היינו החזירה כשהיא גדולה ואר"י דשמואל סבירא לי' כר"ש בן יהודה (משום ר' ישמעאל) דאמר בהמדיר (נ"ז שם) אם בעלו לא קנו אי נמי כר' ישמעאל דאמ' שמואל* משום רבי ישמעאל והיא לא נתפשה כו': **והא** אפליגו בה חדא זימנא · תימה לר"י והא תרוייהו צריכי דאי אתמר ההיא דאמר רב צריכה הימנו גט ה"א צריכה מספק דלא ידעינן אי בעל לשם קידושין אם לאו קמ"ל דאין צריכה גט משני דודאי ראשון בעל לשם קידושין ואי אתמר ההיא דקאמר שמואל צריכה גט משני ה"א הייט מספק ומראשון נמי צריכה גט מדאורייתא דשמא לשם קידושין בעל ואר"י דהכי פריך והא איפליגו בה חדא זמנא ואמאי פליגי בשני מקומות דבחד מהנך הוה מצי לאשמועי' ולימא הכי קדשה על תנאי ובעל רב אמר צריכה גט מראשון ולא משני ושמואל אמר אין צריכה גט מראשון אלא משני אי נמי ליתני באידך קטנה שהגדילה ועמדה ונשאת רב אמר אינה צריכה גט משני אלא מראשון ושמואל אמר צריכה גט משני ולא מראשון מה"ת אבל מדרבנן צריכה:

בההיא קאמר רב משום דאיכא תנאי אחולי אחליה לתנאיה · פי׳ משום דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות אית לן למימר דאחליה לתנאיה והיה בדעתו שיחולו קידושי כסף מדלא הזכיר התנאי אבל בהא דליכא בעילת זנות שהרי יש שם קדושין דרבנן ועוד דליכא קדושין הראשונים דנימא שיחולו אימא מודי ליה לשמואל ובקונטרס הגיה הכא צריכא דכתובות ואין למחוק גירסא זו דהא למ"ד בהמדיר (כתובות דף עד·) קידשה ע"ת ובעל ד"ה צריכה הימנו גט ואפ"ה פליגי (שם דף עג. ושם) *בקטנה שלא מיאנה והגדילה ועמדה ונשאת א"כ פשיטא ליה טפי במקדש ע"ת דצריכה גט מבקטנה שלא מיאנה דכוותיה מיתוקמא הך צריכותא דהכא וצריכותא דכתובות (נ"ז שם) אליבא דאביי:

לפיכך עשו לו שלא כהוגן ואפקעינהו לקידושי מיניה · מספקא לר"י אי טעמא דאפקעינהו משום דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש אי משום דיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה מדלא הזכיר כאן כמו שהזכיר בכל מקום כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש:

וחרשת בת חליצה היא והתנן כו׳ · וא"ת תיקשי נמי מקטנה דתנן במתניתין דחליצת אחת מהן פוטרת צרתה ואילו בפרק מצות חליצה (לעיל דף קד:) תנן קטנה שחלצה תחלוץ משתגדיל ואם לא חלצה חליצתה פסולה ומיהו בקונט' פי' דחליצתה לכשתגדיל פוטרת צרתה ועוד דאיכא לאוקמא מתני' דהכא כר' יוסי דאמר אשה בין קטנה בין גדולה ולפי הירושל' דגרסי' לעיל ואם לא חלצה חליצתה כשרה אתי שפיר טפי:

מאי

כתובות עג: | שם פו׳ | שם ג׳ גיטין לג. | ב"ב מח: לעיל ל: | מה: [לקמן קיא:] | לעיל קד: | [לקמן קיב:]

הגהות הב"ח
(א) גמ׳ צריכא (דאי איתמר וכו׳ צריכא) תא"מ ונ"ב גירסת רש"י דאי איתמר בהא בהא קאמר רב משום דליכא תנאה אבל בהא דאיכא תנאה אימא מודה לשמואל ואי איתמר בההיא בההיא קאמר שמואל אבל בהא אימא מודה ליה לרב צריכא: (ב) תוס׳ ד"ה קסבר וכו׳ דמיירי ר"ג כדמפרש:

עין משפט נר מצוה
כה א מיי׳ פ"א מהלכות גירושין הל׳ ו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי׳ קנה סעיף כא:
כו ב מיי׳ פ"ז מהל׳ אישות הלכה כג סמג עשין מח טוש"ע שם סימן לח סעיף לה:
כז ג מיי׳ פ"ה מהלכות יבום הל׳ כג סמג עשין נ טוש"ע שם סי׳ קעא סעיף ג:
כח ד מיי׳ שם הל׳ כד טוש"ע שם סע"א:
כט ה מיי׳ שם הל׳ כה טוש"ע שם סע"ד:
ל ו מיי׳ שם טוש"ע שם סע"ג:
לא ז מיי׳ שם הלכה כג טוש"ע שם סע"ב:

[נ"ל נרנה] [לעיל קו·] [נ"ל רבה כדמסיק לבסוף מתוספתא דרבה]